

I

(Νομοθετικές πράξεις)

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΟΔΗΓΙΑ 2012/13/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 22ας Μαΐου 2012

σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 82 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Αφού ζητήθηκε η γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Ένωση έχει θέσει ως στόχο τη διατήρηση και ανάπτυξη ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Τάμπερε, της 15ης και 16ης Οκτωβρίου 1999, ιδίως δε με το σημείο 33, η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης δικαστικών και άλλων αποφάσεων των δικαστικών αρχών θα πρέπει να αποτελέσει τον ακρογωνιαίο λίθο της δικαστικής συνεργασίας σε αστικά και ποινικά θέματα εντός της Ένωσης, δεδομένου ότι η ενισχυμένη αμοιβαία αναγνώριση και η αναγκαία προσέγγιση των νομοθεσιών θα διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ αρμόδιων αρχών και τη δικαστική προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων.
- (2) Στις 29 Νοεμβρίου 2000 το Συμβούλιο υιοθέτησε, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Τάμπερε, πρόγραμμα μέτρων για την εφαρμογή την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των ποινικών υποθέσεων ⁽³⁾. Στην εισαγωγή του εν λόγω προγράμματος αναφέρεται ότι η αμοιβαία αναγνώριση «πρέπει να επιτρέπει την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών, αλλά και της προστασίας των δικαιωμάτων των προσώπων».

- (3) Η υλοποίηση της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης αποφάσεων επί ποινικών υποθέσεων προϋποθέτει ότι τα κράτη μέλη έχουν αμοιβαία εμπιστοσύνη στα αντίστοιχα συστήματα απονομής ποινικής δικαιοσύνης. Ο βαθμός της αμοιβαίας αναγνώρισης εξαρτάται κατά πολύ από μια σειρά παραμέτρων που περιλαμβάνουν μηχανισμούς προστασίας των δικαιωμάτων των υπόπτων ή κατηγορουμένων και τον καθορισμό κοινών ελαχίστων προτύπων, αναγκαίων για τη διευκόλυνση της εφαρμογής της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης.

- (4) Η αμοιβαία αναγνώριση αποφάσεων επί ποινικών θεμάτων μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά μόνο σε κλίμα εμπιστοσύνης, ώστε όχι μόνο οι δικαστικές αρχές αλλά όλοι οι συντελεστές της ποινικής διαδικασίας να θεωρούν τις αποφάσεις των δικαστικών αρχών άλλων κρατών μελών ως ισχυρές με τις δικές τους, γεγονός που προϋποθέτει εμπιστοσύνη όχι μόνο στην επάρκεια των κανόνων άλλων κρατών μελών, αλλά και στην ορθή εφαρμογή τους.

- (5) Το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής «ο Χάρτης»), και το άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (στο εξής «η ΕΣΔΑ») κατοχυρώνουν το δικαίωμα στη χρηστή απονομή δικαιοσύνης. Το άρθρο 48 παράγραφος 2 του Χάρτη διασφαλίζει τον σεβασμό των δικαιωμάτων της υπεράσπισης.

- (6) Το άρθρο 6 του Χάρτη και το άρθρο 5 της ΕΣΔΑ κατοχυρώνουν το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια των προσώπων. Τυχόν περιορισμοί αυτού του δικαιώματος δεν πρέπει να υπερβαίνουν εκείνους που επιτρέπονται σύμφωνα με το άρθρο 5 της ΕΣΔΑ και συνάγονται από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

- (7) Μολονότι όλα τα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη της ΕΣΔΑ, η εμπειρία έχει δείξει ότι το γεγονός αυτό από μόνο του δεν παρέχει πάντοτε επαρκή βαθμό εμπιστοσύνης στα συστήματα ποινικής δικαιοσύνης των άλλων κρατών μελών.

- (8) Η ενδυνάμωση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης προϋποθέτει την ύπαρξη λεπτομερών κανόνων για την προστασία των δικονομικών δικαιωμάτων και εγγυήσεων που απορρέουν από τον Χάρτη και την ΕΣΔΑ.

⁽¹⁾ ΕΕ C 54 της 19.2.2011, σ. 48.

⁽²⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 26ης Απριλίου 2012.

⁽³⁾ ΕΕ C 12 της 15.1.2001, σ. 10.

- (9) Στο άρθρο 82 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπεται η θέσπιση ελάχιστων κανόνων εφαρμοστέων στα κράτη μέλη προκειμένου να διευκολυνθεί η αμοιβαία αναγνώριση των δικαστικών αποφάσεων και διαταγών, καθώς και η αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις που έχουν διασυνοριακές διαστάσεις. Το άρθρο αυτό αναφέρεται στα «δικαιώματα των προσώπων στην ποινική διαδικασία» ως έναν από τους τομείς στους οποίους δύνανται να θεσπιστούν ελάχιστοι κανόνες.
- (10) Οι κοινοί ελάχιστοι κανόνες θα πρέπει να οδηγήσουν στην τόνωση της εμπιστοσύνης στα συστήματα ποινικής δικαιοσύνης όλων των κρατών μελών και, κατ' επέκταση, στην αύξηση της αποτελεσματικότητας της δικαστικής συνεργασίας, σε κλίμα αμοιβαίας εμπιστοσύνης. Τέτοιοι κοινοί ελάχιστοι κανόνες θα πρέπει να θεσπίζονται στον τομέα της ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών.
- (11) Στις 30 Νοεμβρίου 2009 το Συμβούλιο εξέδωσε ψήφισμα για τον οδικό χάρτη για την ενίσχυση των δικονομικών δικαιωμάτων των υπόπτων ή των κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες ⁽¹⁾ (στο εξής «οδικός χάρτης»). Υιοθετώντας σταδιακή προσέγγιση, ο οδικός χάρτης ζητούσε την έγκριση μέτρων όσον αφορά το δικαίωμα σε μετάφραση και διερμηνεία (μέτρο Α), το δικαίωμα στην ενημέρωση για τα δικαιώματα και στην ενημέρωση για τις κατηγορίες (μέτρο Β), το δικαίωμα σε νομικές συμβουλές και το ευεργέτημα πενίας (μέτρο Γ), το δικαίωμα επικοινωνίας με συγγενείς, εργοδότες και προξενικές αρχές (μέτρο Δ) και ειδικές διασφαλίσεις για ευάλωτους υπόπτους ή κατηγορουμένους (μέτρο Ε). Ο οδικός χάρτης επισημαίνει ότι η σειρά των δικαιωμάτων είναι μόνο ενδεικτική, γεγονός που υποδηλώνει ότι μπορεί να μεταβάλλεται σύμφωνα με τις προτεραιότητες. Ο οδικός χάρτης έχει σχεδιαστεί ώστε να λειτουργεί ως σύνολο· τα οφέλη του θα γίνουν αισθητά μόνο όταν θα έχει εφαρμοστεί στο σύνολό του.
- (12) Στις 11 Δεκεμβρίου 2009 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέφρασε την ικανοποίησή του για τον οδικό χάρτη και τον κατέστησε μέρος του προγράμματος της Στοκχόλμης — Μια ανοικτή και ασφαλής Ευρώπη που εξυπηρετεί και προστατεύει τους πολίτες ⁽²⁾ (σημείο 2.4). Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογράμμισε τον μη εξαντλητικό χαρακτήρα του οδικού χάρτη, καλώντας την Επιτροπή να εξετάσει περαιτέρω στοιχεία των στοιχειωδών δικονομικών δικαιωμάτων των υπόπτων και των κατηγορουμένων και να εκτιμήσει κατά πόσο άλλα ζητήματα, όπως το τεκμήριο αθωότητας, πρέπει να εξετασθούν για την προώθηση της βελτίωσης της συνεργασίας στον τομέα αυτό.
- (13) Το πρώτο μέτρο που εγκρίθηκε στο πλαίσιο του οδικού χάρτη, μέτρο Α, ήταν η οδηγία 2010/64/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 2010, σχετικά με το δικαίωμα σε διερμηνεία και μετάφραση κατά την ποινική διαδικασία ⁽³⁾.
- (14) Η παρούσα οδηγία αφορά το μέτρο Β του οδικού χάρτη. Αποβλέποντας στην ενίσχυση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών, ορίζει κοινούς στοιχειώδεις κανόνες όσον αφορά την απαιτούμενη ενημέρωση των υπόπτων ή των κατηγορουμένων για την τέλεση αξιόποινων πράξεων σχετικά με τα δικαιώματά τους και με την ποινική κατηγορία σε βάρος τους. Η παρούσα οδηγία στηρίζεται στα δικαιώματα που ορίζει ο Χάρτης, ιδίως στα άρθρα 6, 47 και 48, βάσει των άρθρων 5 και 6 της ΕΣΔΑ όπως έχουν ερμηνευθεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Στο άρθρο 6 παράγραφος 1 της ΕΣΔΑ χρησιμοποιείται ο όρος «κατηγορία». Στην παρούσα οδηγία ο όρος «ποινική κατηγορία» χρησιμοποιείται σε ολόκληρο το κείμενο για την περιγραφή της ίδιας έννοιας.
- (15) Στην ανακοίνωσή της της 20ής Απριλίου 2010 με τίτλο «Για έναν χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης στην υπηρεσία των πολιτών της Ευρώπης — Σχέδιο δράσης για την εφαρμογή του προγράμματος της Στοκχόλμης», η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι θα υποβάλει πρόταση σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης για τα δικαιώματα και τα τέλη εντός του 2010.
- (16) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να ισχύει για υπόπτους και κατηγορουμένους ανεξαρτήτως του νομικού τους καθεστώτος, της ιδιγένειας ή της εθνικότητάς τους.
- (17) Σε ορισμένα κράτη μέλη, αρμόδια για την επιβολή κυρώσεων για σχετικά ήσσονος σημασίας αδικήματα είναι κάποια αρχή πλην δικαστηρίου με δικαιοδοσία σε ποινικά ζητήματα. Αυτό μπορεί να συμβαίνει π.χ. στην περίπτωση παραβάσεων του κώδικα οδικής κυκλοφορίας που διαπράττονται σε μεγάλη κλίμακα και οι οποίες ενδεχομένως διαπιστώνονται ύστερα από έλεγχο κυκλοφορίας. Σε τέτοιες περιπτώσεις, δεν θα πρέπει να απαιτείται από την αρμόδια αρχή να διασφαλίζει όλα τα δικαιώματα που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία. Όταν η νομοθεσία κράτους μέλους προβλέπει την επιβολή κυρώσεων για ήσσονος σημασίας αδικήματα από τέτοια αρχή και εφόσον υφίσταται δικαίωμα έφεσης ή δυνατότητα παραπομπής της υπόθεσης ενώπιον ποινικού δικαστηρίου, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται μόνο στη διαδικασία ενώπιον του ποινικού δικαστηρίου κατόπιν της άσκησης έφεσης ή παραπομπής.
- (18) Το δικαίωμα ενημέρωσης σχετικά με τα δικονομικά δικαιώματα το οποίο συνάγεται από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου θα πρέπει να θεσπίζεται ρητά από την παρούσα οδηγία.
- (19) Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να ενημερώνουν άμεσα τον ύποπτο ή κατηγορούμενο σχετικά με τα δικαιώματα τα οποία είναι ουσιώδη για τη διασφάλιση του δικαιού χαρακτήρα της διαδικασίας, όπως αυτά ισχύουν σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, γραπτώς ή προφορικώς, όπως προβλέπεται από την παρούσα οδηγία. Για την πρακτική και αποτελεσματική άσκηση αυτών των δικαιωμάτων, η ενημέρωση θα πρέπει να παρέχεται εγκαίρως κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και το αργότερο πριν από την πρώτη επίσημη εξέταση του ύποπτου ή κατηγορουμένου από την αστυνομία ή από άλλη αρμόδια αρχή.
- (20) Η παρούσα οδηγία θεσπίζει ελάχιστες διατάξεις σχετικά με την υποχρέωση ενημέρωσης των υπόπτων και κατηγορουμένων για τα δικαιώματά τους. Αυτά ισχύουν με την επιφύλαξη ενημέρωσης που παρέχεται σχετικά με άλλα δικονομικά δικαιώματα τα οποία απορρέουν από τον Χάρτη, την ΕΣΔΑ, το εθνικό δίκαιο και το ισχύον δίκαιο της Ένωσης όπως έχει ερμηνευθεί από τα αρμόδια δικαστήρια. Αφ' ης στιγμής δοθεί ενημέρωση σχετικά με συγκεκριμένο δικαίωμα,

⁽¹⁾ ΕΕ C 295 της 4.12.2009, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ C 115 της 4.5.2010, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 280 της 26.10.2010, σ. 1.

οι αρμόδιες αρχές δεν θα πρέπει να έχουν την υποχρέωση να την επαναλάβουν, εκτός αν το απαιτούν οι ειδικές περιστάσεις της υπόθεσης ή οι ειδικοί κανόνες της εθνικής νομοθεσίας.

- (21) Στην παρούσα οδηγία, αναφορές σε υπόπτους ή κατηγορουμένους που έχουν συλληφθεί ή κρατούνται θα πρέπει να θεωρούνται ότι αφορούν όλες τις περιπτώσεις στις οποίες ένας ύποπτος ή κατηγορούμενος στερείται κατά τη διάρκεια μιας ποινικής διαδικασίας της ελευθερίας του κατά την έννοια του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της ΕΣΔΑ, όπως ερμηνεύεται στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.
- (22) Σε περίπτωση σύλληψης ή κράτησης υπόπτου ή κατηγορουμένου, η ενημέρωση σχετικά με τα εφαρμοστέα δικονομικά δικαιώματα θα πρέπει να παρέχεται με τη μορφή εγγράφου δικαιωμάτων που έχει συνταχθεί με εύληπτο τρόπο ούτως ώστε να βοηθά την εκ μέρους του κατανόηση των δικαιωμάτων του. Το εν λόγω έγγραφο δικαιωμάτων θα πρέπει να χορηγείται άμεσα σε κάθε συλληφθέν πρόσωπο, όταν αυτό στερείται της ελευθερίας του με παρέμβαση των αρχών επιβολής του νόμου στο πλαίσιο μιας ποινικής διαδικασίας. Θα πρέπει να περιλαμβάνει βασικές πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες προσβολής του νόμιμου χαρακτήρα της σύλληψης, την επανεξέταση της κράτησης ή την υποβολή αίτησης για προσωρινή απόλυση, εφόσον, και στον βαθμό που, το δικαίωμα αυτό προβλέπεται στο εθνικό δίκαιο. Ως βοήθημα για τα κράτη μέλη στη σύνταξη του εγγράφου δικαιωμάτων, παρέχεται το σχετικό υπόδειγμα του παραρτήματος Ι. Το υπόδειγμα αυτό είναι ενδεικτικό και ενδέχεται να αποτελέσει αντικείμενο αναθεώρησης στο πλαίσιο της έκθεσης της Επιτροπής για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και επίσης μόλις τεθούν σε εφαρμογή όλα τα μέτρα του οδικού χάρτη. Το έγγραφο δικαιωμάτων δύναται να περιλαμβάνει άλλα συναφή δικονομικά δικαιώματα που ισχύουν στα κράτη μέλη.
- (23) Οι ειδικοί όροι και κανόνες σχετικά με το δικαίωμα του υπόπτου ή κατηγορουμένου να ενημερώσει ένα άλλο πρόσωπο σχετικά με τη σύλληψη ή κράτηση καθορίζονται από τα κράτη μέλη στο εθνικό τους δίκαιο. Σύμφωνα με τον οδικό χάρτη, η άσκηση του δικαιώματος αυτού δεν θα πρέπει να θίγει την ομαλή διεξαγωγή της ποινικής διαδικασίας.
- (24) Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις διατάξεις του εθνικού δικαίου σχετικά με την ασφάλεια των προσώπων σε καταστήματα κράτησης.
- (25) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεριμνούν, κατά την ενημέρωση σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, ότι διατίθενται, κατά περίπτωση, στον ύποπτο ή κατηγορούμενο μετάφραση ή διερμηνεία σε γλώσσα που κατανοεί, σύμφωνα με τις προδιαγραφές της οδηγίας 2010/64/ΕΕ.
- (26) Κατά την ενημέρωση του υπόπτου ή κατηγορουμένου σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να αντιμετωπίζουν με ιδιαίτερη προσοχή τις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο ύποπτος ή κατηγορούμενος αδυνατεί να κατανοήσει το περιεχόμενο ή το νόημα της ενημέρωσης, π.χ. λόγω του νεαρού της ηλικίας του ή της διανοητικής ή σωματικής του κατάστασης.
- (27) Ο κατηγορούμενος για τέλεση αξιόποινης πράξης θα πρέπει να λαμβάνει όλες τις πληροφορίες σχετικά με την ποινική

κατηγορία προκειμένου να μπορεί να προετοιμάσει την υπεράσπισή του και να διασφαλίζεται ο δίκαιος χαρακτήρας των διαδικασιών.

- (28) Η ενημέρωση του υπόπτου ή κατηγορουμένου για την αξιόποινη πράξη για την οποία φέρεται ως ύποπτος ή κατηγορείται ότι έχει διαπράξει, θα πρέπει να παρέχεται άμεσα και το αργότερο πριν από την πρώτη επίσημη ανάκρισή του από την αστυνομία ή άλλη αρμόδια αρχή, και χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η διενέργεια των ερευνών. Η περιγραφή των πραγματικών περιστατικών, περιλαμβανομένων, όπου είναι γνωστοί, και του χρόνου και τόπου τέλεσης της αξιόποινης πράξης, για τη διάπραξη της οποίας το πρόσωπο είναι ύποπτο ή κατηγορείται, καθώς και του ενδεχόμενου νομικού χαρακτηρισμού της, θα πρέπει να αναφέρονται με επαρκείς λεπτομέρειες σε σχέση με το στάδιο της ποινικής διαδικασίας στο οποίο η περιγραφή αυτή παρέχεται, προκειμένου να διασφαλίζεται ο δίκαιος χαρακτήρας της διαδικασίας και να καθίσταται δυνατή η αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων υπεράσπισης.
- (29) Όταν κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας, οι λεπτομέρειες της ποινικής κατηγορίας μεταβάλλονται ώστε να επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό η θέση του υπόπτου ή κατηγορουμένου, θα πρέπει αυτός να ενημερώνεται, όπου κρίνεται απαραίτητο, προκειμένου να διασφαλίζεται ο δίκαιος χαρακτήρας της διαδικασίας και εγκαίρως προκειμένου να καθίσταται δυνατή η αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων υπεράσπισης.
- (30) Έγγραφα και, ενδεχομένως, φωτογραφίες, ακουστικές και οπτικές εγγραφές, τα οποία έχουν μεγάλη σημασία για την αποτελεσματική αμφισβήτηση του νόμιμου χαρακτήρα μιας σύλληψης ή κράτησης του υπόπτου ή κατηγορουμένου σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, θα πρέπει να τίθενται στη διάθεση του υπόπτου ή κατηγορουμένου ή του δικηγόρου του το αργότερο πριν μια αρμόδια δικαστική αρχή κληθεί να αποφασίσει για τη νομιμότητα της σύλληψης ή κράτησης σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 4 της ΕΣΔΑ, και εγκαίρως προκειμένου να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος προσβολής της νομιμότητας της σύλληψης ή κράτησης.
- (31) Για τον σκοπό της παρούσας οδηγίας, η κατά εθνικό δίκαιο πρόσβαση στο αποδεικτικό υλικό της υπόθεσης, το οποίο βρίσκεται στην κατοχή των αρμόδιων αρχών σε συγκεκριμένη ποινική υπόθεση, είτε αυτό συνηγορεί υπέρ είτε κατά του υπόπτου ή κατηγορουμένου, θα πρέπει να περιλαμβάνει την πρόσβαση σε υλικό, όπως έγγραφα και, ενδεχομένως, φωτογραφίες, καθώς και οπτικές και ακουστικές εγγραφές. Τα ανωτέρω υλικά μπορούν να περιέχονται σε φάκελο της υπόθεσης ή να βρίσκονται με οποιαδήποτε άλλη κατάλληλη μορφή στην κατοχή των αρμόδιων αρχών σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.
- (32) Η κατά την παρούσα οδηγία πρόσβαση στο αποδεικτικό υλικό το οποίο έχουν οι αρμόδιες αρχές στην κατοχή τους, είτε συνηγορεί υπέρ είτε κατά του υπόπτου ή κατηγορουμένου, μπορεί να απαγορευθεί, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, εάν μπορεί να θέσει σε σοβαρό κίνδυνο τη ζωή ή τα θεμελιώδη δικαιώματα άλλου προσώπου ή εάν η απαγόρευση είναι απολύτως απαραίτητη για να προστατευθεί σημαντικό δημόσιο συμφέρον. Η απαγόρευση πρέπει να σταθμισθεί έναντι των δικαιωμάτων υπεράσπισης του υπόπτου ή κατηγορουμένου, λαμβάνοντας υπόψη τα διάφορα

στάδια της ποινικής διαδικασίας. Οι περιορισμοί πρόσβασης θα πρέπει να ερμηνεύονται στενά και σύμφωνα με την αρχή του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη σύμφωνα με την ΕΣΔΑ και όπως ερμηνεύεται στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

- (33) Το δικαίωμα πρόσβασης στο υλικό της υπόθεσης θα πρέπει να παρέχεται με την επιφύλαξη των διατάξεων του εθνικού δικαίου σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τον τόπο διαμονής των προστατευόμενων μαρτύρων.
- (34) Η πρόσβαση στο υλικό της δικογραφίας, όπως προβλέπεται στην παρούσα οδηγία, θα πρέπει να παρέχεται δωρεάν με την επιφύλαξη των διατάξεων του εθνικού δικαίου που απαιτούν την καταβολή τελών για τη χορήγηση αντιγράφων από τον φάκελο της υπόθεσης ή για την αποστολή υλικού στον ενδιαφερόμενο ή τον δικηγόρο του.
- (35) Η παροχή πληροφοριών σύμφωνα με την παρούσα οδηγία θα πρέπει να καταγράφεται από τις αρμόδιες αρχές σύμφωνα με τις διαδικασίες καταγραφής του εθνικού δικαίου, χωρίς περαιτέρω υποχρέωση εισαγωγής νέων μηχανισμών ή αύξησης διοικητικών βαρών.
- (36) Ο ύποπτος ή κατηγορούμενος ή ο δικηγόρος του θα πρέπει να έχουν δικαίωμα προσφυγής, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, κατά της ενδεχόμενης παράλειψης ή άρνησης της αρμόδιας αρχής να παράσχει πληροφορίες ή να γνωστοποιήσει υλικό της υπόθεσης σύμφωνα με την παρούσα οδηγία. Το δικαίωμα αυτό δεν συνεπάγεται υποχρέωση των κρατών μελών να θεσπίσουν μια συγκεκριμένη διαδικασία ενδίκων μέσων, έναν ειδικό μηχανισμό ή μια διαδικασία προσφυγής κατά των εν λόγω περιπτώσεων παράλειψης ή άρνησης.
- (37) Με την επιφύλαξη της δικαστικής ανεξαρτησίας και των διαφορών στην οργάνωση των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης ανά την Ένωση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν ή να προωθούν κατάλληλη εκπαίδευση των αρμόδιων υπαλλήλων των κρατών μελών σχετικά με τους στόχους της παρούσας οδηγίας.
- (38) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν κάθε αναγκαίο μέτρο για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία. Η πρακτική και αποτελεσματική εφαρμογή ορισμένων διατάξεων, όπως η υποχρέωση ενημέρωσης του υπόπτου ή κατηγορουμένου σχετικά με τα δικαιώματά του σε απλή και κατανοητή γλώσσα, θα μπορούσε να επιτευχθεί με διάφορα μέσα, συμπεριλαμβανομένων και των μη νομοθετικών, όπως η κατάλληλη εκπαίδευση των αρμόδιων αρχών ή η σύνταξη εγγράφου δικαιωμάτων σε απλή και μη τεχνική γλώσσα, ώστε αυτό να είναι εύκολα κατανοητό από μη ειδικό χωρίς γνώσεις ποινικής δικονομίας.
- (39) Το δικαίωμα γραπτής ενημέρωσης σχετικά με τα δικαιώματα κατά τη σύλληψη που προβλέπεται από την παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται, τηρουμένων των αναλογιών, έναντι των συλλαμβανομένων εις εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης δυνάμει της απόφασης-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες

παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών⁽¹⁾. Ως βοήθημα για τα κράτη μέλη στη σύνταξη του εγγράφου δικαιωμάτων των προσώπων αυτών, παρέχεται το υπόδειγμα του παραρτήματος II. Το υπόδειγμα αυτό είναι ενδεικτικό και ενδέχεται να αποτελέσει αντικείμενο αναθεώρησης στο πλαίσιο της έκθεσης της Επιτροπής για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, και μόλις τεθούν σε εφαρμογή όλα τα μέτρα του οδικού χάρτη.

- (40) Η παρούσα οδηγία θεσπίζει ελάχιστους κανόνες. Τα κράτη μέλη δύνανται να επεκτείνουν τα δικαιώματα που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, προκειμένου να παρέχεται υψηλότερο επίπεδο προστασίας και σε περιστάσεις που δεν ρυθμίζει ρητώς η παρούσα οδηγία. Το επίπεδο προστασίας δεν θα πρέπει ποτέ να υπολείπεται των προδιαγραφών που προβλέπει η ΕΣΔΑ, όπως ερμηνεύονται στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.
- (41) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη. Ειδικότερα, η παρούσα οδηγία αποσκοπεί στην προαγωγή του δικαιώματος στην ελευθερία, του δικαιώματος για δίκαιη δίκη και των δικαιωμάτων υπεράσπισης. Θα πρέπει να εφαρμόζεται αναλόγως.
- (42) Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας που αφορούν δικαιώματα αντιστοιχία με εκείνα τα οποία εγγυάται η ΕΣΔΑ θα πρέπει να ερμηνεύονται και να εφαρμόζονται σύμφωνα με τα δικαιώματα αυτά, όπως έχουν ερμηνευθεί στη σχετική νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.
- (43) Επειδή ο στόχος της παρούσας οδηγίας, δηλαδή η καθιέρωση κοινών ελάχιστων κανόνων σχετικών με το δικαίωμα της ενημέρωσης στο πλαίσιο των ποινικών διαδικασιών, δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και μπορεί συνεπώς, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της, να επιτευχθεί καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης, η Ένωση δύνανται να θεσπίσει μέτρα κατ' εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα απαιτούμενα για την επίτευξη του στόχου αυτού.
- (44) Σύμφωνα με το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου (αριθ. 21) για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης που προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα εν λόγω κράτη μέλη κοινοποίησαν την πρόθεσή τους να συμμετάσχουν στην έκδοση και την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.
- (45) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου (αριθ. 22) για τη θέση της Δανίας, που προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύεται από αυτή ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της,

⁽¹⁾ ΕΕ L 190 της 18.7.2002, σ. 1.

ΕΞΕΛΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Η παρούσα οδηγία ορίζει κανόνες σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης των υπόπτων ή κατηγορουμένων, σχετικά με τα δικαιώματά τους στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας και τις εναντίον τους κατηγορίες. Ορίζει επίσης κανόνες για το δικαίωμα ενημέρωσης των προσώπων που υπόκεινται στο Ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως σχετικά με τα δικαιώματά τους.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται από τη στιγμή που ένα πρόσωπο ενημερώνεται από τις αρμόδιες αρχές κράτους μέλους, ότι θεωρείται ύποπτος ή κατηγορείται για την τέλεση αξιόποινης πράξης μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας, ήτοι τον τελικό προσδιορισμό του εάν ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος έχει τελέσει την αξιόποινη πράξη, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της επιμέτρησης της ποινής και της εκδίκασης τυχόν προσφυγής.

2. Εφόσον η νομοθεσία κράτους μέλους προβλέπει την επιβολή κυρώσεων για ήσσονος σημασίας αδικήματα από αρχή πλην δικαστηρίου με δικαιοδοσία σε ποινικά ζητήματα και εφόσον οι κυρώσεις αυτές μπορούν να προσβληθούν ενώπιον τέτοιου δικαστηρίου, η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται μόνο στη διαδικασία ενώπιον του ανωτέρω δικαστηρίου κατόπιν προσφυγής.

Άρθρο 3

Δικαίωμα ενημέρωσης σχετικά με τα δικαιώματα

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν την άμεση ενημέρωση του υπόπτου ή κατηγορουμένου όσον αφορά τουλάχιστον τα ακόλουθα δικονομικά δικαιώματα, όπως ισχύουν δυνάμει του εθνικού τους δικαίου, προκειμένου να διασφαλίσουν την αποτελεσματική άσκησή τους:

- α) το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο·
- β) τυχόν δικαίωμα παροχής νομικών συμβουλών δωρεάν και τις σχετικές προϋποθέσεις τέτοιας παροχής νομικών συμβουλών·
- γ) το δικαίωμα ενημέρωσης σχετικά με την ποινική κατηγορία σύμφωνα με το άρθρο 6·
- δ) το δικαίωμα διερμηνείας και μετάφρασης·
- ε) το δικαίωμα σιωπής.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η ενημέρωση σύμφωνα με την παράγραφο 1 παρέχεται σε απλή και κατανοητή γλώσσα, προφορικά ή εγγράφως, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών αναγκών των υπόπτων ή κατηγορουμένων που είναι ευάλωτα πρόσωπα.

Άρθρο 4

Έγγραφο δικαιωμάτων κατά τη σύλληψη

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την άμεση παροχή ενός εγγράφου δικαιωμάτων σε όποιον ύποπτος ή κατηγορούμενος συλλαμβάνεται ή κρατείται. Παρέχεται στον συλληφθέντα η δυνατότητα να

διαβάσει το έγγραφο δικαιωμάτων και του επιτρέπεται να το διατηρεί στην κατοχή του καθ' όλη τη διάρκεια της στέρησης της ελευθερίας του.

2. Εκτός από τις πληροφορίες που ορίζονται στο άρθρο 3, το έγγραφο δικαιωμάτων που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα ακόλουθα δικαιώματα, ως ισχύουν σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο:

- α) το δικαίωμα πρόσβασης στο υλικό της δικογραφίας·
- β) το δικαίωμα ενημέρωσης των προξενικών αρχών και ενός προσώπου·
- γ) το δικαίωμα πρόσβασης σε επείγουσα ιατρική περίθαλψη και
- δ) τον ανώτατο αριθμό ωρών ή ημερών κατά τις οποίες ο ύποπτος ή κατηγορούμενος δύναται να στερηθεί της ελευθερίας του προτού προσαχθεί ενώπιον μιας δικαστικής αρχής.

3. Το έγγραφο δικαιωμάτων περιλαμβάνει επίσης βασικές πληροφορίες σχετικά με τις εκ του εθνικού δικαίου δυνατότητες προβολής του νόμιμου χαρακτήρα της σύλληψης, επανεξέτασης της κράτησης ή υποβολής αίτησης για προσωρινή απόλυση.

4. Το έγγραφο δικαιωμάτων συντάσσεται σε απλή και κατανοητή γλώσσα. Ενδεικτικό υπόδειγμα του εγγράφου δικαιωμάτων παρατίθεται στο παράρτημα I.

5. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο ύποπτος ή κατηγορούμενος να λαμβάνει το έγγραφο δικαιωμάτων συνταχθέν σε γλώσσα που κατανοεί. Όταν το έγγραφο δικαιωμάτων δεν είναι διαθέσιμο στην κατάλληλη γλώσσα, ο ύποπτος ή κατηγορούμενος ενημερώνεται για τα δικαιώματά του προφορικά σε γλώσσα που κατανοεί. Το έγγραφο δικαιωμάτων πρέπει στη συνέχεια να παρέχεται στον εμπλεκόμενο σε γλώσσα που κατανοεί και χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Άρθρο 5

Έγγραφο δικαιωμάτων στις διαδικασίες του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν την άμεση παροχή σε όποιον συλλαμβάνεται για τον σκοπό της εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης ενός κατάλληλου εγγράφου δικαιωμάτων με πληροφορίες για τα δικαιώματά του σύμφωνα με το δίκαιο εφαρμογής της απόφασης-πλασίου 2002/584/ΔΕΥ στο κράτος μέλος της εκτέλεσης.

2. Το έγγραφο δικαιωμάτων συντάσσεται σε απλή και κατανοητή γλώσσα. Ενδεικτικό υπόδειγμα του εγγράφου δικαιωμάτων παρατίθεται στο παράρτημα II.

Άρθρο 6

Δικαίωμα ενημέρωσης σχετικά με την ποινική κατηγορία

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο ύποπτος ή κατηγορούμενος να ενημερώνεται για την αξιόποινη πράξη την οποία φέρεται, ή κατηγορείται, ότι διέπραξε. Η ενημέρωση αυτή είναι άμεση και δεόντως λεπτομερής προκειμένου να διασφαλισθούν ο δικαίος χαρακτήρας της διαδικασίας και η αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων υπεράσπισης του κατηγορουμένου.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο ύποπτος ή κατηγορούμενος να ενημερώνεται για τους λόγους της σύλληψης ή κράτησής του, συμπεριλαμβανομένης της αξιόποινης πράξης την οποία φέρεται, ή κατηγορείται, ότι διέπραξε.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το αργότερο με τη διαβίβαση του κατηγορητηρίου στο δικαστήριο να παρέχονται λεπτομερή στοιχεία για την ποινική κατηγορία, συμπεριλαμβανομένης της φύσης και του νομικού χαρακτηρισμού της αξιόποινης πράξης και του είδους της συμμετοχής του κατηγορουμένου.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο ύποπτος ή κατηγορούμενος να ενημερώνεται άμεσα για τυχόν αλλαγές στην ενημέρωση η οποία παρέχεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο, όταν αυτό απαιτείται προκειμένου να διασφαλιστεί ο δίκαιος χαρακτήρας της διαδικασίας.

Άρθρο 7

Δικαίωμα πρόσβασης στο υλικό της δικογραφίας

1. Όταν πρόσωπο συλλαμβάνεται και κρατείται σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι χορηγούνται στον ίδιο ή τον συνήγορό του τα έγγραφα σχετικά με τη συγκεκριμένη υπόθεση τα οποία είναι στην κατοχή των αρμόδιων αρχών και τα οποία είναι ουσιώδη για την αποτελεσματική αμφισβήτηση, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, της νομιμότητας της σύλληψης και της κράτησης.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές χορηγούν πρόσβαση τουλάχιστον στο σύνολο του αποδεικτικού υλικού που κατέχουν υπέρ ή κατά του υπόπτου ή του κατηγορουμένου στο εν λόγω άτομο ή στον συνήγορό του για τη διασφάλιση του δικαιού χαρακτήρα της διαδικασίας και την προετοιμασία της υπεράσπισής του.

3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, η πρόσβαση στο υλικό σύμφωνα με την παράγραφο 2 παραχωρείται εγκαίρως ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων υπεράσπισης και το αργότερο έως την υποβολή των στοιχείων της κατηγορίας στην κρίση του δικαστηρίου. Εφόσον νέο αποδεικτικό υλικό περιέλθει στην κατοχή των αρμόδιων αρχών, παραχωρείται πρόσβαση σε αυτό το υλικό εγκαίρως ώστε να εξετασθεί δεόντως.

4. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 2 και 3, εφόσον δεν θίγεται το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, δεν επιτρέπεται η πρόσβαση σε τμήμα του υλικού αν αυτή ενδέχεται να θέσει σε σοβαρό κίνδυνο τη ζωή ή τα θεμελιώδη δικαιώματα άλλου προσώπου ή τέτοια άρνηση είναι απολύτως απαραίτητη για την προστασία σημαντικού δημοσίου συμφέροντος, όπως στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η πρόσβαση θα μπορούσε να διακυβεύσει τη διεξαγωγή έρευνας, ή να βλάψει σοβαρά την εθνική ασφάλεια του κράτους μέλους στο οποίο διεξάγεται η ποινική διαδικασία. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, σύμφωνα με τις διαδικασίες του εθνικού δικαίου, η απόφαση για την άρνηση πρόσβασης σε τμήμα του υλικού σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, να λαμβάνεται από δικαστική αρχή ή τουλάχιστον να υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο.

5. Η πρόσβαση βάσει του παρόντος άρθρου παρέχεται δωρεάν.

Άρθρο 8

Επαλήθευση και ένδικα μέσα

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, όταν παρέχονται πληροφορίες στον ύποπτο ή κατηγορούμενο σύμφωνα με τα άρθρα 3 έως 6,

αυτό καταγράφεται σύμφωνα με τη διαδικασία καταγραφής που προβλέπεται από το δίκαιο του οικείου κράτους μέλους.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι ο ύποπτος ή κατηγορούμενος ή ο συνήγορός του έχει το δικαίωμα προσφυγής, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες στο εθνικό δίκαιο διαδικασίες, κατά της ενδεχόμενης παράλειψης ή άρνησης της αρμόδιας αρχής να παράσχει τις πληροφορίες σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 9

Εκπαίδευση

Με την επιφύλαξη της δικαστικής ανεξαρτησίας και των διαφορών στην οργάνωση των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης ανά την Ένωση, τα κράτη μέλη ζητούν από τους υπευθύνους για την κατάρτιση των δικαστών, των εισαγγελέων, αστυνομικών και δικαστικών υπαλλήλων που συμμετέχουν σε ποινικές διαδικασίες να παράσχουν την κατάλληλη εκπαίδευση όσον αφορά τους στόχους της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 10

Διασφάλιση των προτύπων

Καμία διάταξη της παρούσας οδηγίας δεν επιτρέπεται να εκληφθεί ότι περιστέλλει ή αποκλίνει από τα δικαιώματα ή τις δικονομικές εγγυήσεις που κατοχυρώνονται από τον Χάρτη, την ΕΣΔΑ, και άλλες σχετικές διατάξεις διεθνούς δικαίου ή το δίκαιο οποιουδήποτε κράτους μέλους που παρέχει υψηλότερο βαθμό προστασίας.

Άρθρο 11

Μεταφορά στην εθνική νομοθεσία

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι απαραίτητες για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία έως τις 2 Ιουνίου 2014.

2. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω μέτρων.

3. Τα εν λόγω μέτρα, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιλαμβάνουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την εν λόγω παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής αυτής αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 12

Έκθεση

Η Επιτροπή υποβάλλει, έως τις 2 Ιουνίου 2015, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση με την οποία αξιολογείται ο βαθμός λήψης των απαιτούμενων μέτρων συμμόρφωσης με την παρούσα οδηγία από τα κράτη μέλη και συνοδεύεται, εν ανάγκη, από νομοθετικές προτάσεις.

Άρθρο 13

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

*Άρθρο 14***Αποδέκτες**

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Στρασβούργο, 22 Μαΐου 2012.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. SCHULZ

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

N. WAMMEN

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

Ενδεικτικό υπόδειγμα εγγράφου δικαιωμάτων

Σκοπός του παρόντος υποδείγματος είναι να βοηθήσει τις εθνικές αρχές στη σύνταξη του εγγράφου δικαιωμάτων σε εθνικό επίπεδο. Τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να χρησιμοποιήσουν το υπόδειγμα αυτό. Κατά τη σύνταξη του εγγράφου δικαιωμάτων, τα κράτη μέλη δύνανται να τροποποιούν το υπόδειγμα αυτό προκειμένου να το προσαρμόσουν στις εθνικές τους διατάξεις και να προσθέσουν περαιτέρω χρήσιμες πληροφορίες. Το έγγραφο δικαιωμάτων πρέπει να παρέχεται με τη σύλληψη ή κράτηση. Αυτό ωστόσο δεν παρεμποδίζει τα κράτη μέλη να παρέχουν στους υπόπτους ή κατηγορουμένους έγγραφες πληροφορίες σε άλλες περιπτώσεις κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας.

Έχετε τα ακόλουθα δικαιώματα σε περίπτωση σύλληψης ή κράτησής σας:

A. ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ/ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

Έχετε το δικαίωμα να ομιλήσετε εμπιστευτικά σε δικηγόρο. Ο δικηγόρος είναι ανεξάρτητος από την αστυνομία. Η αστυνομία πρέπει να σας βοηθήσει να έρθετε σε επικοινωνία με κάποιον δικηγόρο. Σε ορισμένες περιπτώσεις η βοήθεια παρέχεται δωρεάν. Ζητήστε περαιτέρω πληροφορίες από την αστυνομία.

B. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Έχετε το δικαίωμα να πληροφορηθείτε τον λόγο της σύλληψης ή κράτησής σας καθώς και την πράξη που φέρεσθε ή κατηγορείσθε ότι έχετε διαπράξει.

Γ. ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Εάν δεν μιλάτε ή δεν κατανοείτε τη γλώσσα της αστυνομίας ή των άλλων αρμόδιων αρχών, έχετε δικαίωμα βοήθειας από διερμηνέα, δωρεάν. Ο διερμηνέας μπορεί να σας βοηθήσει να μιλήσετε με τον δικηγόρο σας και υπέχει υποχρέωση εχεμύθειας όσον αφορά το περιεχόμενο της επικοινωνίας αυτής. Έχετε δικαίωμα σε μετάφραση τουλάχιστον των σχετικών τμημάτων ουσιαστών εγγράφων, συμπεριλαμβανομένης κάθε δικαστικής εντολής για τη σύλληψη ή την κράτησή σας, κάθε κατηγορίας ή κατηγορητηρίου και κάθε απόφασης. Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να σας παρασχεθεί προφορική μετάφραση ή περίληψη.

Δ. ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΙΩΠΗΣ

Κατά την εξέτασή σας από την αστυνομία ή τις άλλες αρμόδιες αρχές δεν έχετε υποχρέωση να απαντήσετε σε ερωτήσεις για φερόμενο αδίκημα. Ο δικηγόρος σας μπορεί να σας βοηθήσει να αποφασίσετε επί του ζητήματος αυτού.

Ε. ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Κατά τη σύλληψη και κράτησή σας, εσείς (ή ο δικηγόρος σας) έχετε δικαίωμα πρόσβασης σε βασικά έγγραφα που χρειάζεστε για να προσβάλετε τη σύλληψη ή κράτηση. Εάν η υπόθεσή σας παραπεμφθεί σε δικαστήριο, εσείς (ή ο δικηγόρος σας) έχετε δικαίωμα πρόσβασης στο αποδεικτικό υλικό που είναι υπέρ ή εις βάρος σας.

ΣΤ. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΡΙΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΛΛΗΨΗ Ή ΚΡΑΤΗΣΗ ΣΑΣ / ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟΥ Ή ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΑΣ

Κατά τη σύλληψη ή κράτησή σας, θα πρέπει να ενημερώσετε σχετικά την αστυνομία αν επιθυμείτε να ενημερωθεί κάποιο πρόσωπο για την κράτησή σας, για παράδειγμα ένα μέλος της οικογένειάς σας ή ο εργοδότης σας. Σε ορισμένες περιπτώσεις το δικαίωμα ενημέρωσης άλλων προσώπων για την κράτησή σας μπορεί να περιοριστεί προσωρινά. Σε τέτοια περίπτωση, η αστυνομία θα σας ενημερώσει σχετικά.

Εάν είστε αλλοδαπός, ενημερώστε σχετικά την αστυνομία αν επιθυμείτε να ενημερωθεί για την κράτησή σας η προξενική αρχή ή η πρεσβεία της χώρας σας. Παρακαλείσθε επίσης να ενημερώσετε την αστυνομία εάν επιθυμείτε να έρθετε σε επαφή με έναν υπάλληλο της προξενικής αρχής ή της πρεσβείας της χώρας σας.

Ζ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

Κατά τη σύλληψη ή κράτησή σας, έχετε δικαίωμα να τύχετε επείγουσας ιατρικής περίθαλψης. Παρακαλείσθε να ενημερώσετε την αστυνομία εάν έχετε ανάγκη τέτοιας περίθαλψης.

Η. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΤΕΡΗΣΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Μετά τη σύλληψή σας ενδέχεται να στερηθείτε της ελευθερίας σας ή να κρατηθείτε για ανώτατο χρονικό διάστημα ... [συμπληρώστε τον ισχύοντα αριθμό ωρών/ημερών]. Κατά τη λήξη της περιόδου αυτής πρέπει είτε να απολυθείτε είτε να τύχετε ακρόασης από δικαστή που θα αποφασίσει για τη συνέχιση της κράτησής σας. Ζητείστε από τον δικηγόρο σας ή από το δικαστή πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες προσβολής της σύλληψής σας, επανεξέτασης της κράτησης ή υποβολής αίτησης για προσωρινή απόλυση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Ενδεικτικό υπόδειγμα εγγράφου δικαιωμάτων για συλληφθέντες βάσει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης

Σκοπός του παρόντος υποδείγματος είναι να βοηθήσει τις εθνικές αρχές στη σύνταξη του εγγράφου δικαιωμάτων σε εθνικό επίπεδο. Τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να χρησιμοποιήσουν το υπόδειγμα αυτό. Κατά τη σύνταξη του εγγράφου δικαιωμάτων, τα κράτη μέλη δύνανται να τροποποιούν το υπόδειγμα αυτό προκειμένου να το προσαρμόσουν στις εθνικές τους διατάξεις και να προσθέσουν περαιτέρω χρήσιμες πληροφορίες.

Έχετε συλληφθεί βάσει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης. Έχετε τα ακόλουθα δικαιώματα:

A. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΝΤΑΛΜΑ ΣΥΛΛΗΨΗΣ

Έχετε το δικαίωμα να ενημερωθείτε για το περιεχόμενο του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης βάσει του οποίου έχετε συλληφθεί.

B. ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ

Έχετε το δικαίωμα να ομιλήσετε εμπιστευτικά σε δικηγόρο. Ο δικηγόρος είναι ανεξάρτητος από την αστυνομία. Η αστυνομία πρέπει να σας βοηθήσει εάν χρειάζεστε βοήθεια για να έρθετε σε επικοινωνία με κάποιον δικηγόρο. Σε ορισμένες περιπτώσεις η βοήθεια παρέχεται δωρεάν. Ζητήστε περαιτέρω πληροφορίες από την αστυνομία.

Γ. ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Εάν δεν μιλάτε ή δεν κατανοείτε τη γλώσσα της αστυνομίας ή των άλλων αρμόδιων αρχών, έχετε δικαίωμα βοήθειας από διερμηνέα, δωρεάν. Ο διερμηνέας μπορεί να σας βοηθήσει να μιλήσετε με τον δικηγόρο σας και υπέχει υποχρέωση εχεμύθειας όσον αφορά το περιεχόμενο της επικοινωνίας αυτής. Έχετε δικαίωμα μετάφρασης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης σε γλώσσα που κατανοείτε. Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να σας παρασχεθεί προφορική μετάφραση ή περίληψη.

Δ. ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΣΥΝΑΙΝΕΣΗΣ

Μπορείτε να συναινέσετε ή να μη συναινέσετε να παραδοθείτε στο κράτος μέλος που σας αναζητά. Η συναίνεσή σας επιταχύνει τις διαδικασίες. [Ενδεχόμενη προσθήκη ορισμένων κρατών μελών: Ενδέχεται να είναι δύσκολη ή ακόμη και αδύνατη η αλλαγή της απόφασης αυτής σε μεταγενέστερο στάδιο.] Ζητήστε περαιτέρω πληροφορίες από τις αρχές ή τον δικηγόρο σας.

E. ΑΚΡΟΑΣΗ

Εάν δεν συναινείτε στην παράδοσή σας, έχετε δικαίωμα ακρόασης από δικαστική αρχή.